

Súd: Okresný súd Levice
Spisová značka: 10P/17/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4323200308
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Jana Kosorínová
ECLI: ECLI:SK:OSLV:2023:4323200308.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Levice sudkyňou Mgr. Janou Kosorínovou vo veci starostlivosti o maloletého Y.Š. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom u matky, v konaní zastúpený Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Levice, z rodičov: W. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom N. XXX a W. Z., nar. XX.XX.XXXX, bytom L. XXX, o návrhu matky na zvýšenie výživného, takto

rozhodol:

I. Otec je p o v i n n ý prispievať na výživu mal. Y., nar. XX.XX.XXXX zvýšeným výživným zo sumy 70,- eur mesačne na sumu 120,- eur mesačne, ktoré výživné je povinný platiť vždy do 15-dňa toho - ktorého mesiaca vopred k rukám matky počnúc dňom 25.01.2023.

II. Zaostalé výživné za obdobie od 25.01.2023 do 06.06.2023 vo výške 209,66 eur je otec p o v i n n ý zaplatiť do 90-tich dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

III. Vo zvyšnej časti sa návrh z a m i e t a .

IV. Týmto dochádza k z m e n e rozsudku Okresného súdu Levice zo dňa 27.10.2016, č. k. 12P/205/2014-73.

V. Žiaden z účastníkov n e m á nárok na náhradu trov konania.

odôvodnenie:

1. Matka sa návrhom súdu doručeným dňa 25.01.2023 domáhala zvýšenia výživného zo strany otca pre maloletého Y. zo sumy 70,- eur na sumu 150,- eur mesačne od septembra 2022. V návrhu, ako i na pojednávaní poukázala na zvýšené náklady na syna, ktorý už navštevuje strednú školu, je ubytovaný na internáte, náklady sú aj s cestovným, vreckovým. Otec neuhrádza určené výživné, preto jej je vyplácané náhradné výživné. So synom sa otec

nestretáva. Od júla 2022 je práceneschopná pre problémy s chrbticou. Poberala nemocenské dávky, avšak od decembra 2022 žila z úspor. Z dôvodu nedostatku financií práceneschopnosť ukončila a začala pracovať. Poukázala na svoje ďalšie vyživovacie povinnosti. Návrh na zvýšenie výživného nepodala skôr, keďže nevedela, ako ho má napísať.

2. Otec súhlasil so zvýšením výživného na sumu maximálne 100,- eur, keďže má ďalšie vyživovacie povinnosti. Uviedol, že je biologickým otcom aj ďalšieho dieťaťa, ktoré však má v rodnom liste zapísaného bývalého manžela svojej manželky. Poukázal na svoje mesačné náklady s nájomným i skutočnosť, že príjem manželky pozostáva len z rodičovského príspevku. Je nezamestnaný, chodí

pomáhať kamarátovi brigádnicky, z čoho má príjem okolo 400,- eur mesačne. Snaží sa nájsť si prácu. Naposledy pracoval ako pomocný murár.

3. Na pojednávaní dňa 06.06.2023 rozhodol súd v neprítomnosti rodičov. Matka neúčast' ospravedlnila z dôvodu výkonu práce v zahraničí. Otec sa neospravedlnil, ani nepožiadala o odročenie pojednávania.

4. Kolízny opatrovník navrhol zvýšiť výživné na sumu 130,- eur mesačne, poukazujúc na zmenu pomeru u maloletého dieťaťa, ktoré študuje na strednej škole, fyzicky vyspelo.

5. Dokazovaním zistil súd tento skutkový stav:

Vyživovacia povinnosť otca k maloletému Y. bola naposledy upravená rozsudkom Okresného súdu Levice zo dňa 27.10.2016 č.k. 12P/205/2014-73, ktorým súd schválil dohodu o zvýšení na sumu 70,- eur mesačne od 13.11.2014 s tým, že zročné výživné za obdobie od 13.11.2014 do 27.10.2016 vo výške 1 073,79 eur sa otec zaviazal uhrádzať v mesačných splátkach vo výške 50,- eur popri bežnom výživnom pod stratou výhody splátok. Z pripojeného spisu vyplýva, že v tom čase otec po prepustení z výkonu trestu, začal pracovať ako mechanik s mesačným príjmom 600,- eur brutto. Býval u rodičov, ktorým prispieval na domácnosť sumou 150,- eur mesačne. Nehnutelný majetok nevlastnil. Mal vyživovaciu povinnosť aj k maloletému W., nar. XX.XX.XXXX, ktorému na výživu prispieval po dohode s jeho matkou sumou 20 - 30,- eur mesačne. Matka pracovala v dvojtyždenných turnusoch ako opatrovatelka v Rakúsku s príjmom 600,- eur mesačne. Mesačne uhrádzala elektrinu 35,- eur, vodu 15,- eur a dve pôžičky v mesačných splátkach spolu 59,- eur. Mala tiež vyživovaciu povinnosť k maloletému G., nar. XX.XX.XXXX. S deťmi bývala v domácnosti svojej matky. Nehnutelný majetok nevlastnila. Maloletý Y. navštevoval 3. ročník základnej školy. Mesačné stravné v školskej jedálni predstavovalo 20 - 22,- eur, cestovné 14,- eur, poplatok za škú 2,- eur. Bol zdravý, nemal osobitné záujmy.

5.1. V súčasnosti matka maloletého je SZČO (opatrovatelka v Rakúsku). Od 11.07.2022 do 07.05.2023 bola práceneschopná, pričom nemocenské dávky, ktoré jej boli vyplácané z Rakúska už v čase začatia konania nepoberala (poberala ich do decembra 2022). Za rok 2022 dosiahla podľa daňového priznania príjem zo živnosti 8 036,- eur, výdavky 6 653,45 eur, základ dane 1 382,55 eur. Podľa vyjadrenia matky, jej príjem činil okolo 980,- eur mesačne netto. Dňa 08.05.2023 uzatvorila pracovnú zmluvu so skúšobnou dobou 31.05.2023, na základe ktorej bola dohodnutá mzda vo výške 1 629,- eur brutto (pomocná sila v kuchyni, upratovačka). Sú jej z Rakúska vyplácané rodinné prídavky vo výške 594,15 eur mesačne. Pre maloletého Y. poberá od Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Levice náhradné výživné (od roku 2020) vo výške 70,- eur mesačne. Je vlastníčkou rodinného domu. Mesačne uhrádza splátky hypotéky 85,- eur, pôžičku 187,- eur, elektrinu 47,- eur, DIGI 23,- eur a ročne daň z nehnuteľnosti 28,- eur a PZP motorového vozidla 110,- eur. Naďalej má vyživovaciu povinnosť k synovi G., pre ktorého poberá sirotsky dôchodok 151,- eur mesačne a pribudla jej vyživovacia povinnosť k maloletému I. E., nar. XX.XX.XXXX, ktorej jej otec podľa tvrdenia matky mesačne prispieva na výživu sumou 100,- eur.

5.2. Otec je nezamestnaný. Z brigád kamarátovi má príjem okolo 400,- eur mesačne. Nie je vedený v evidencii nezamestnaných. Býva v podnájme s manželkou a dvomi maloletými deťmi. Manželka je poberateľkou rodičovského príspevku a rodinných prídavkov. Mesačné nájomné predstavuje podľa predloženej nájomnej zmluvy 175,- eur vrátane energií. Podľa tvrdenia otca došlo k zvýšeniu nájmu na sumu 275,- eur mesačne, ktorú skutočnosť nepreukázal. Naďalej má vyživovaciu povinnosť k maloletému W. (vo výške 80,- eur mesačne). Pribudla mu vyživovacia povinnosť k maloletej Y., nar. XX.XX.XXXX. Z lustrácie v sociálnej poisťovni súd zistil, že v období od 12.12.2020 do 23.02.2021 otec bol zamestnancom spoločnosti AT Dunaj, spol. s r.o. (vymeriavací základ 790,81 eur) a od 08.03.2021 - 28.02.2022 pracoval na dohodu u Š. O. ŠM-STAV (vymeriavací základ 14,84 - 71,60 eur), kde podľa svojho vyjadrenia pracoval ako pomocný murár.

5.3. Maloletý Y. od 01.09.2022 navštevuje SOŠ poľnohospodárstva a služieb na vidieku v Leviciach. Poplatok za ubytovanie na internáte predstavuje mesačne 25,- eur a celodenné stravné 118,75 eur. Cestovné do školy 15,- eur a vreckové týždenne 15,- eur. Venuje sa futbalu (náklady sú len so zakúpením kopačiek ročne 40 - 50,- eur). Je zdravý.

6. Podľa § 62 ods. 1 Zákona o rodine, plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť.

7. Podľa § 62 ods. 2 Zákona o rodine, obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov.

8. Podľa § 62 ods. 3 Zákona o rodine, každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30 % zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona.

9. Podľa § 62 ods. 4 Zákona o rodine, pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť.

10. Podľa § 62 ods. 5 Zákona o rodine, výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

11. Podľa § 75 ods. 1 Zákona o rodine, pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

12. Podľa § 77 ods. 1 Zákona o rodine, právo na výživné sa nepremlčuje. Možno ho však priznať len odo dňa začatia súdneho konania. Výživné pre maloleté dieťa možno priznať

najdlhšie na dobu troch rokov spätne odo dňa začatia konania, ak sú na to dôvody hodné osobitného zreteľa.

13. Podľa § 78 ods. 1 Zákona o rodine, dohody a súdne rozhodnutia o výživnom možno zmeniť, ak sa zmenia pomery. Okrem výživného pre maloleté dieťa je zmena alebo zrušenie výživného možné len na návrh.

14. Podľa § 78 ods. 3 Zákona o rodine, pri zmene pomerov sa vždy prihliadne na vývoj životných nákladov.

15. Z výkladu ustanovenia § 78 Zákona o rodine vyplýva, že musí ísť o podstatnú zmenu pomerov na strane rodičov alebo detí, ktorá sa výrazne prejaví v pomeroch účastníkov. Zmena pomerov môže byť odôvodnená buď subjektívne - okolnosťami na strane povinného resp. oprávneného, alebo objektívne - vývojom životných nákladov. Až v prípade, že má súd preukázanú zmenu pomerov, môže rozhodnúť o zmene výšky vyživovacej povinnosti.

16. Súd poukazuje nato, že povinnosťou oboch rodičov je venovať všetky sily na dôsledné zabezpečenie výživy detí v záujme ich riadneho náležitého telesného a duševného vývoja, za ktorým účelom má povinnosť každý z rodičov vyvinúť všetko úsilie na to, aby zaobstaral prostriedky pre svoje deti.

17. Účelom výživného je uhrádzanie nie len priebežne sa vyskytujúcich bežných potrieb mal. dieťaťa, ale všetkých potrieb prospešných k jeho všestrannému vývoju. Pri určovaní rozsahu vyživovacej povinnosti k mal. deťom musí mať súd na zreteli, že zaistenie tejto výživy sa týka nie len výživy vo vlastnom slova zmysle, ale všetkých nevyhnutných potrieb pre život kultúrneho človeka. Je potrebné, aby rodičia poskytovali podľa svojich schopností a možností toľko prostriedkov na výživu detí, aby z nich boli uspokojené osobné potreby dieťaťa, pokiaľ ide o výživu, ako i potreby na prehlbovanie vzdelania, rozvoju záujmov a záľub, príp. prípravu na povolanie.

18. Základnými pravidlami pri určovaní výšky výživného sú jednak odôvodnené potreby oprávneného, ako i schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Oprávnené potreby nezahŕňajú iba stravovanie, ale sú dané širšie - potrebami bytovými, odevnými, zdravotnými čo kultúrnymi. Závisia

najmä od veku, zdravotného stavu. Na strane povinného súd prihliada na jeho schopnosti, teda faktické príjmy, ktoré dosahuje v čase súdneho konania, ale aj na potencionálne príjmy, teda nie len to čo povinný skutočne zarobí, ale aj to, čo je objektívne možné, aby zarobil s ohľadom na svoj vek, zdravotný stav, kvalifikáciu, odbornosť, vedomosti, zručnosti, pracovné skúsenosti a pod. Skúma tiež majetkové pomery, ktoré posudzuje komplexne, okruh osôb, ktorým je povinný poskytovať výživné, zárobkové možnosti podľa príjmov z obdobia pred stratou zamestnania, ak sa preukáže, že sa povinný vzdal bez vážneho dôvodu výhodnejšieho zamestnania alebo zárobku.

19. Súd po vykonanom dokazovaní dospel k záveru, že návrh matky na zvýšenie výživného je čiastočne dôvodný. Od ostatného rozhodnutia o výživnom uplynulo viac ako šesť rokov, pričom za toto obdobie nastala výrazná zmena na strane maloletého, ako i rodičov. V čase predchádzajúceho rozhodnutia, maloletý Y. bol žiakom prvého stupňa základnej školy, pričom v súčasnosti je študentom strednej školy, štúdiom sa pripravuje na svoje budúce povolanie. Z tohto dôvodu už len uplynutím času došlo k zvýšeniu nákladov na jeho stravovanie, ošatenie, kultúrne, športové vyžitie. Pribudli náklady s ubytovaním na internáte, cestovným i vreckovým. U matky došlo k zvýšeniu príjmu, ktorý v súčasnosti dosahuje na základe živnosti zhruba o 380,- eur mesačne vyšší, pričom sú jej vyplácané rodinné prídavky zo zahraničia vo výške 594,15 eur. Nadobudla nehnuteľný majetok (rodinný dom) a pribudla jej vyživovacia povinnosť. U otca dieťaťa došlo, oproti stavu v čase posledného rozhodovania, k poklesu príjmu cca o 200,- eur mesačne a taktiež mu pribudla vyživovacia povinnosť. Na pokles príjmu však súd neprihliadol, keď otec je dobrovoľne nezamestnaný. Nepreukázal, že by mu v nájdení si zamestnania bránili vážne objektívne dôvody, napr. nepriaznivý zdravotný stav. V konečnom dôsledku, v priebehu konania, nepreukázal aktívne hľadanie si zamestnania. Toto počínanie otca vyhodnotil súd v súlade s § 75 ods. 1 Zákona o rodine, ako vzdanie sa majetkového prospechu. Otec naposledy pracoval ako pomocný murár, teda je zrejme, že i bez odborného vzdelania v tejto oblasti túto prácu je schopný vykonávať, pričom výkonom tejto práce by mohol dosiahnuť minimálny hrubý mesačný plat 817,- eur (viď platy.sk), resp. v inom zamestnaní aspoň sumu 700,- eur (výška minimálnej mzdy od 01.01.2023). Je evidentné, že otec nemá záujem uzatvoriť pracovný pomer, z ktorého by mal pravidelný príjem, keďže tento by podliehal exekúcii, ktorú má nariadenú z dôvodu neplnenia si vyživovacej povinnosti. V tejto súvislosti, súd poukazuje na to, že nielen matka je povinná pokrývať zvýšené výdavky na maloletého, t.j. nahrádzať vyživovaciu povinnosť otca, ale túto povinnosť má i otec dieťaťa, ktorý sa nijakým spôsobom na potrebách svojho syna nepodieľa. Je povinnosťou otca zabezpečiť si príjem v takej výške, aby si vedel plniť vyživovaciu povinnosť ku všetkým osobám, ktoré sú na neho výživou odkázané. Z týchto dôvodov, keďže je zrejme, že určené výživné na maloletého nemôže postačovať na pokrytie všetkých jeho pravidelne sa opakujúcich nákladov, ako i prihliadnuc na výraznú zmenu pomerov, ktorá u neho nastala započatím štúdia na strednej škole, súd výživné zvýšil zo sumy 70,- eur na sumu 120,- eur mesačne. Pri zvýšení výživného prihliadol súd i na skutočnosť, že matka na dieťa poberá rodinné prídavky, ktoré sčasti pokrývajú náklady na maloletého.

20. V súlade s § 77 ods. 1 Zákona o rodine, výživné súd zvýšil odo dňa začatia konania, t.j. 25.01.2023. Do dňa rozhodnutia súdu otcovi na výživnom vznikla zaostalosť vo výške 159,66 eur (mal zaplatiť alikvótna časť za január 120,- eur : 31 dní = 3,87 eur x 6 dní + mesiace x 120,- eur, zaplatil január 70,- eur : 31 dní % 2,26 eur x 6 dní + 4 mesiace x 70,- eur), ktorú je povinný zaplatiť do 90 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku.

21. V časti o zvýšení výživného od septembra 2022 do dňa podania návrhu, súd návrh matky zamietol, keď neboli zistené dôvody hodné osobitého zreteľa pre zvýšenie výživného aj za obdobie pre začatím konania. Argumentácia matky, že nevedela ako má návrh na zvýšenie výživného napísať, takýmto dôvodom nie je.

22. O náhrade trov konania rozhodol súd v súlade s § 52 Civilného mimosporového poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu možno podať odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje, v troch písomných vyhotoveniach.

Odvolanie musí obsahovať označenie súdu, ktorému je určené, kto ho robí, označenie mena, zamestnania a bydliska účastníkov, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny, čoho sa odvolateľ domáha, musí byť podpísané a datované.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej možno odôvodniť len tým, že:

- a) v konaní došlo k vadám uvedených v § 221 ods. 1,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti, alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205 a),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie možno odôvodniť aj tým, že súd prvej inštancie nesprávne alebo neúplne zistil skutočný stav veci. Odvolacie dôvody možno meniť a dopĺňať až do rozhodnutia o odvolaní.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia podľa civilného mimosporového poriadku (iná ako peňažná povinnosť týkajúca sa maloletého, resp. podľa osobitného zákona (exekučný poriadok).

Rozsudok v časti výživného je vykonateľný doručením (§ 44 CMP).